

Finanční arbitř

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo:

3979/2013

Registrační číslo (uvádějte vždy
v korespondenci):

11/PS/2013

U s n e s e n í

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 19. 12. 2012 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále také „Navrhovatel“), proti společnosti Československá obchodní banka, a.s., IČ 000 01 350, se sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5 - Radlice, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl BXXXVI vložka 46 (dále jen „Společnost“), vedeném podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci úroků z vkladu, takto:

Řízení se podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje, neboť návrh je nepřijatelný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, protože spor nenáleží do působnosti arbitra.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem na zahájení řízení se Navrhovatel domáhal proti Společnosti správného úročení vkladu, který Společnost evidovala na účtu č. ■ (dále jen „Účet“) a náhrady nákladů řízení před finančním arbitrem, které Navrhovatel nevyčísлил.

Navrhovatel tvrdí, že vklad evidovaný na Účtu je vkladní knížkou ve smyslu § 781 an. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), a že Společnost je povinna úročit vklad úrokovou sazbou ve výši 14 p.a. po celou dobu trvání smluvního vztahu. Navrhovatel na podporu svých tvrzení předložil kopii bankovní vkladní knížky vystavenou dne 20. 11. 1995 Zemskou bankou, akciová společnost, s následujícími záznamy na její přední straně: vkladní knížka na jméno, ■, vkladový účet č. ■, typ vkladového účtu Zemské konto, výpovědní lhůta 36 měsíců, úroková sazba ve výši 14 p.a. Právní nástupkyní Zemské banky, akciová společnost, se v daném smluvním vztahu stala Společnost.

Společnost namítá, že vklad evidovaný na Účtu není vkladní knížkou ve smyslu § 781 an. občanského zákoníku, nýbrž termínovaným vkladem, na něhož se vztahuje ustanovení § 716 an. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“). Společnost tak dovozuje ze záznamu „*Typ vkladového účtu: ZEMSKÉ KONTO*“ uvedeného na přední straně vkladní knížky. Společnost současně předložila Obchodní podmínky „*Zemské konto – osobní termínovaný vklad*“ (dále jen „Obchodní podmínky“), které upravují práva a povinnosti z termínovaných vkladů, tedy i ze sporného vkladového vztahu. Společnost rovněž vznesla námitku nepřislušnosti finančního arbitra, neboť Zemské konto není podle jejího názoru platebním účtem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“).

Finanční arbitr je vždy povinen zkoumat, zda jsou splněny procesní podmínky řízení. K procesním podmínkám řízení náleží i příslušnost finančního arbitra, kterou finanční arbitr zkoumá kdykoli v průběhu řízení bez ohledu na to, zda námitka nepřislušnosti je účastníky řízení vznesena. Nedostatek příslušnosti finančního arbitra je neodstranitelnou překážkou řízení. Pokud finanční arbitr dospěje k závěru, že není příslušný k rozhodování sporu, řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 9 písm. a) téhož zákona zastaví.

Finanční arbitr je podle § 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi příslušný k rozhodování sporů mezi:

- a) *poskytovateli platebních služeb a uživateli platebních služeb při poskytování platebních služeb,*
  - b) *vydavatelé elektronických peněz a držitelé elektronických peněz při vydávání a zpětné výměně elektronických peněz,*
  - c) *věřiteli nebo zprostředkovateli a spotřebiteli při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru,*
  - d) *investičními fondy, investičními společnostmi nebo zahraničními investičními společnostmi a spotřebiteli ze standardních fondů kolektivního investování a speciálních fondů kolektivního investování, které shromažďují peněžní prostředky od veřejnosti,*
- pokud je jinak k rozhodnutí tohoto sporu dána pravomoc českého soudu.*

Finanční arbitr nezjistil, že by mezi Společností a Navrhovatelem došlo k vydání elektronických peněz nebo jejich zpětné výměně nebo k nabízení, poskytování nebo zprostředkování úvěru. Společnost současně není investiční fondem, investiční společností nebo zahraniční investiční společností.

Pro účely tohoto řízení se finanční arbitr omezuje pouze na spory podle § 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, tj. spory mezi poskytovateli platebních služeb a uživateli platebních služeb při poskytování platebních služeb. Finanční arbitr zkoumal, zda se Společnost nachází v postavení poskytovatele platebních služeb a Navrhovatel v postavení uživatele platebních služeb a zda se předmět sporu mezi Společností a Navrhovatelem týká poskytování platebních služeb.

Jako poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb označuje ustanovení § 74 odst. 1 zákona o platebním styku smluvní strany ze smlouvy o platebních službách. Zákon o platebním styku současně pojem poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb nedefinuje. Pro postavení určitých osob jako poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb je proto rozhodující pouze to, zda tyto osoby mezi sebou uzavřely smlouvu o platebních službách. Pojmovým znakem každé smlouvy o platebních službách je závazek poskytovatele platebních služeb k provádění neurčitých platebních transakcí.

Platební transakcí se podle § 2 písm. a) zákona o platebním styku rozumí vložení peněžních prostředků na platební účet, výběr peněžních prostředků z platebního účtu nebo převod peněžních prostředků. Platebním účtem je podle § 2 písm. b) téhož zákona účet, který slouží k provádění platebních transakcí.

Povaha vkladového vztahu mezi účastníky řízení je sporná, tato skutečnost však nebrání tomu, aby finanční arbitr učinil závěr o své příslušnosti.

Finanční arbitr nejprve zkoumal, zda Účet je platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, tj. zda se jedná o účet sloužící k provádění platebních transakcí.

Aby účet sloužil k provádění platebních transakcí, musí mít klient možnost nakládat s peněžními prostředky na účtu podle své vůle, zejména může tyto prostředky na účet nejen vkládat, ale také opakovaně vybírat, případně provádět převody peněžních prostředků. Pouhé vkládání peněžních prostředků, byť opakované, nepostačuje k závěru, že se jedná o platební účet, neboť na každý účet musí být peněžní prostředky z povahy věci nejprve vloženy, ať jednorázově nebo opakovaně. Pokud je hlavním účelem účtu spoření a nikoli provádění platebních transakcí, tj. možnost klienta nakládat s peněžními prostředky na účtu je výrazně omezená, nejedná se o platební účet.

Je-li sporný vkladový vztah vkladní knížkou ve smyslu § 781 an. občanského zákoníku, z čl. 8 „Poučení pro vkladatele“ uvedeného na zadní straně bankovní vkladní knížky vyplývá, že „[j]e-li smlouvena pro výběry z vkladní knížky výpovědní lhůta, poznamená banka sjednání této lhůty ve vkladní knížce. [...] Vybere-li vkladatel vklad před uplynutím výpovědní doby, je povinen zaplatit bance stanovenou úhradu“. Přední strana vkladní knížky obsahuje záznam „VK s VL 36 měs.“.

Je-li sporný vkladový vztah termínovaným vkladem podle § 716 an. obchodního zákoníku, body 15. a 16. Obchodních podmínek výběry podmiňuje uplynutím výpovědní lhůty zaznamenané na vkladní knížce (v tomto případě 36 měsíců) s tím, že za výběr provedený bez výpovědní lhůty je účtován poplatek (nejsou-li peněžní prostředky převáděny na jiný vklad u banky se stejnou nebo delší výpovědní lhůtou, případně na termínovaný vklad se stejnou nebo delší splatností).

Dispoziční právo Navrhovatele nakládat se vkladem evidovaným na Účtu je tedy vázáno na součinnost Společnosti bez ohledu na skutečnost, zda je sporný vkladový vztah vkladní knížkou ve smyslu § 781 an. občanského zákoníku nebo termínovaným vkladem podle § 716 an. obchodního zákoníku. S peněžními prostředky na Účtu může Navrhovatel disponovat pouze v případě výpovědi. Výpověď je vázána na uplynutí 36 měsíční výpovědní lhůty. O této skutečnost není ostatně mezi účastníky řízení sporu. Finanční arbitr proto uzavírá, že Účet není platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku.

Finanční arbitr dále zkoumal, jaká práva a povinnosti tvoří obsah sporného vkladového vztahu.

Podle čl. 3 „Poučení pro vkladatele“ uvedeného na zadní straně bankovní vkladní knížky se banka zavazuje přijmout od občana na jeho žádost peníze na dohodnutý druh vkladu, články 4 a 5 stanoví, komu je banka povinna vklady při předložení vkladní knížky vyplatit. Vkladní knížka umožňuje pouze přijetí a vyplacení peněžních prostředků, které jsou předmětem vkladu, ty však nejsou platebními transakcemi, neboť vkladní knížka není platebním účtem, jak finanční arbitr konstatoval výše. Sporný vkladový vztah, je-li vkladní knížkou ve smyslu § 781 an. občanského zákoníku, není smlouvou o platebních službách podle § 74 odst. 1 zákona o platebním styku.

Podle bodu 1. Obchodních podmínek se banka zavazuje na vkladní knížku Zemské konto přijímat termínované vklady občanů. Bod 12. sice výslovně stanoví, že Zemské konto nemůže být používáno k běžnému platebnímu styku, umožňuje však provádět mimořádné výběry ze Zemského konta i formou bezhotovostních převodů. Obchodní podmínky tak umožňují provádění převodů peněžních prostředků na jiné účty. Převod peněžních prostředků je platební transakcí bez ohledu na povahu účtu, ze kterého je prováděn. Je-li sporný vkladový vztah termínovaným vkladem podle § 716 an. obchodního zákoníku, má finanční arbitr za to, že Obchodní podmínky obsahují závazek Společnosti k provádění neurčitých platebních transakcí a že sporný vkladový vztah je smlouvou o platebních službách [konkrétně rámcovou smlouvu o platebních službách ve smyslu § 74 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku].

I kdyby měli Společnost a Navrhovatel, v případě, že sporný vkladový vztah je termínovaným vkladem podle § 716 an. obchodního zákoníku, postavení poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb, nemůže finanční arbitr posoudit spor mezi účastníky řízení jako spor při poskytování platebních služeb.

Podle § 74 odst. 2 zákona o platebním styku může smlouva o platebních službách stanovit podmínky pro vedení platebního účtu. Vedení platebního účtu sice nepředstavuje samo o sobě platební transakci, z materiálního hlediska je dohoda o podmínkách vedení platebního účtu součástí smlouvy o platebních službách a podléhá jejímu režimu. Podmínka vedení platebního účtu zahrnuje bezesporu i jeho správné úročení. Protože však Účet není platebním účtem, jak konstatoval finanční arbitr výše, nelze spor o správné úročení vkladu evidovaného na Účtu posoudit jako spor při poskytování platebních služeb.

Na základě výše uvedených skutečností dospěl finanční arbitr k závěru, že návrh, kterým se Navrhovatel domáhal správného úročení vkladu, je nepřipustný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, tj. z důvodu, že spor nenáleží do působnosti finančního arbitra. Finanční arbitr řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastaví usnesením, jestliže následně zjistí, že návrh je nepřipustný podle § 9 téhož zákona.

Podle § 18 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi nese každý účastník řízení své náklady řízení sám.

Právo Navrhovatele domáhat se svých práv v řízení před obecnými soudy České republiky není tímto rozhodnutím finančního arbitra dotčeno.

Z výše uvedených důvodů rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í o o d v o l á n í :

Proti tomuto usnesení lze podle § 76 odst. 5 ve spojení s § 83 odst. 1 správního řádu podat odvolání k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek.

V Praze dne 17. 5. 2013

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr